

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O POREZNOJ UPRAVI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, juni 2021. godine

PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO SKRAĆENOM POSTUPKU

Odredbama člana 172. stav (1) Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08 i 26/20), propisuje se da kada nije u pitanju složen i obiman zakon, podnosilac prijedloga zakona može umjesto nacrtu podnijeti prijedlog zakona i predložiti da se o prijedlogu zakona raspravlja po skraćenom postupku bez nacrtu zakona.

Također, u članu 164. stav (1) Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09 i 24/20) propisuje se kada je to Programom rada Doma naroda predviđeno ili kada nije u pitanju složen i obiman zakon, podnosilac prijedloga zakona može umjesto nacrtu podnijeti prijedlog zakona i predložiti da se o prijedlogu zakona raspravlja po skraćenom postupku bez nacrtu zakona.

S obzirom da se Prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine predlaže brisanje određenih normi radi usklađivanja odredbi ovog zakona sa odredbama drugih propisa jer stvaraju koliziju, i da zakon nije obiman i složen, te ispunjava kriterije propisane članom 172. stav (1) Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08 i 26/20)) i članom 164. stav (1) Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09 i 24/20) predlažemo da se isti razmatra po skraćenom postupku.

**ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O POREZNOJ UPRAVI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Član 1.

U Zakonu o Poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 33/02, 28/04, 57/09, 40/10, 27/12, 7/13, 71/14 i 91/15) u članu 2.stav (1) iza riječi „organima,“ dodaju se riječi: „prava i obaveze zaposlenika Porezne uprave,“

Član 2.

U članu 12a. stav (1) broj „20“ zamjenjuje se brojem „30“.

Član 3.

Čl. 89. do 93. brišu se.

Član 4.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

O B R A Z L O Ž E N J E

PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POREZNOJ UPRAVI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I - USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu III.1. tačka c), koji je izmijenjen Amandmanima VIII, LXXXIX i CVI, i članu IV.A.20.(1) j) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojima je u isključivoj nadležnosti Federacije donošenje propisa o finansijama i finansijskim institucijama Federacije i fiskalna politika Federacije, a Parlament Federacije, uz ostala ovlaštenja predviđena Ustavom, odgovoran je za donošenje zakona kojima se razrezuje porez ili na drugi način osigurava potrebno finansiranje.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakon o Poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ br. 33/02, 28/04, 57/09, 40/10, 27/12, 7/13, 71/14 i 91/15) je propis koji uređuje organizaciju i rad Porezne uprave kao i postupke koji se vode od strane Porezne uprave. S obzirom da je temeljni zakon donesen 2002. godine i da su u međuvremenu doneseni mnogi drugi zakoni koji su danas na snazi, a da ovaj temeljni zakon nije usklađen, nužna je njegova sveobuhvatna izmjena. Zbog značaja porezne administracije i potrebe temeljite rekonstrukcije, Federalno ministarstvo finansija je tražilo i dobilo tehničku pomoć Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) koji će sagledati i analizirati sve procese u poreznoj administraciji, te predložiti neophodno restrukturiranje procesa i same organizacije Porezne uprave, a koji će poslužiti kao osnov za izradu sveobuhvatnog propisa. Međutim, tehnička misija je započela svoj proces sveobuhvatne analize postojećeg stanja u Poreznoj upravi tek u januaru 2021. godine, i za očekivati je njeno duže trajanje, uzimajući u obzir obim poslova, prepreke direktnog pregleda zbog utjecaja COVIDA kao i raspoloživosti resursa. Očekivano će i nakon tehničke misije i preporuka, biti potreban duži vremenski rok za samu pripremu teksta propisa i zatim usvajanje sveobuhvatnog propisa (konsultacije, izrada drafta zakona, javna rasprava, dva čitanja na parlamentu...).

S obzirom na izloženo, predložene su izmjene i dopune postojećeg zakona da bi se riješili postojeći problemi u što kraćem roku.

Primarni cilj Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi jeste usklađivanje njegovih normi sa propisima Zakona o unutrašnjem platnom prometu („Službene novine Federacije BiH“, br. 48/15, ispravka 79/15 i 4/21), Zakona o prekršajima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 63/14) i Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 45/10).

Predloženo je usklađivanje ovog zakona sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 45/10) na način da se izjednači dodatak na plaću od 30% inspeksijskim tijelima, a među kojima je i Porezna

uprava, s obzirom da je postojećim odredbama važećeg Zakona o Poreznoj upravi ovaj dodatak ograničen na 20%. Nadalje, brišu se prekršajne odredbe u važećem zakonu koje se odnose na učesnike u platnom prometu - banke, jer su iste propisane odredbama Zakona o unutrašnjem platnom prometu („Službene novine Federacije BiH“, br. 48/15, ispravka 79/15 i 4/21). S obzirom da su novim Zakonom o unutrašnjem platnom prometu uređeni isti prekršaji, a da je propis o unutrašnjem platnom prometu lex specialis, te da Porezna uprava nema više nadležnost u kontroli platnog prometa, predloženo je brisanje, jer postoji kolizija propisa.

III - OBRAZLOŽENJA PREDLOŽENIH RJEŠENJA U ZAKONU

Članom 1. Zakona vrši se dopuna u članu 2. važećeg Zakona s ciljem primjene člana 12a. trenutnog Zakona.

Članom 2. Zakona vrši se usklađivanje visine dodatka na plaću sukladno odredbi člana 23. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 45/10) kojom je predviđeno da inspekcijski organi imaju dodatak na plaću do 30%. Inspektori i drugi zaposlenici Porezne uprave Federacije BiH, kod kojih postoje posebni uslovi rada, su zbog važeće odredbe u nepovoljnom položaju u odnosu na druge inspekcijske organe.

Članom 3. Zakona predloženo je brisanje čl. 89 – 93. važećeg zakona koji uređuju prekršaje koje učini ovlaštena organizacija za platni promet (OOOP) odnosno banke. S obzirom da su novim Zakonom o unutrašnjem platnom prometu („Službene novine Federacije BiH“, br. 48/15, ispravka 79/15 i 4/21) uređeni isti prekršaji, a da je propis o unutrašnjem platnom prometu lex specialis, te da Porezna uprava nema više nadležnost u kontroli platnog prometa, predloženo je brisanje, jer postoji kolizija propisa.

Članom 4. uređuje se stupanje na snagu ovog zakona.

IV - USKLAĐENOST SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE, EVROPSKIM PRINCIPIMA I STANDARDIMA

Nakon uvida u primarne i sekundarne izvore prava Evropske unije i analize odredbi predmetnog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi Federacije BiH ustanovljeno je da trenutno ne postoje važeće direktive koje uređuju ovaj zakon. Stoga, imajući u vidu obavezu propisanu odredbom člana 3. stav (2) Uredbe o Uredu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za zakonodavstvo i usklađenost sa zakonodavstvom Evropske unije („Službene novine Federacije BiH“, broj: 26/20), na propisanom obrascu smo sačinili Izjavu o usklađenosti, a Uporedni prikaz nismo iz navedenih razloga.

V - FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna sredstva u Budžetu Federacije BiH.

Zakon o Poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine

(„Službene novine Federacije BiH“, br. 33/02, 28/04, 57/09, 40/10, 27/12, 7/13, 71/14 i 91/15)

ODREDBE KOJE SE DOPUNJUJU ILI MIJENJAJU

Član 2.

(1) Ukoliko su odredbe ovog zakona kojima se reguliraju organizacija i rukovodstvo Porezne uprave, saradnja Porezne uprave sa drugim vladinim organima, prava i obaveze Porezne uprave i poreznih obveznika, identifikacija i registracija poreznih obveznika, podnošenje poreznih prijava i plaćanje poreza, razrez i naplata poreza, prinudna naplata poreznih obaveza, inspekcijski nadzor, obračun i naplata kamata, odbici i povrat više plaćenih poreza, rokova zastare za razrez, naplata i povrat poreza, žalbe na porezna rješenja, administrativne kazne za porezne prekršaje, podzakonski akti, uručenje dokumenata i porezna mišljenja, drugačije uređene drugim zakonima u Federaciji, tada će odredbe ovog zakona imati prioritet nad drugim odredbama u navedenim oblastima.

(2) Izuzetno, odredba stava 1. ovoga člana ne primjenjuje se na pitanja koja su uređena Zakonom o naplati i djelimičnom otpisu dugovanja sportskim kolektivima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 37/14), Zakonom o visini stope zatezne kamate na javne prihode („Službene novine Federacije BiH“, br. 48/01, 52/01 i 42/06), Zakonom o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 52/14) i Odlukom o uslovima raspolaganja obveznicama Federacije Bosne i Hercegovine po osnovu ratnih potraživanja pravnih lica („Službene novine Federacije BiH“, broj: 75/09).

Član 12a.

(1) Na prijedlog ministra, Vlada Federacije može donijeti odluku kojom će utvrditi pravo zaposlenika Porezne uprave koji rade na poslovima kod kojih postoje posebni uvjeti rada, na poseban dodatak u visini do 20% osnovne plaće.

(2) Odlukom iz stava 1. ovoga člana bit će utvrđeni poslovi kod kojih postoje posebni uvjeti rada i postotak posebnog dodatka za te poslove.

Član 89.

OOPP koja prekrši bilo koju od procedura prilikom otvaranja računa za neko lice u skladu sa članom 19. ovog zakona, bit će kažnjena novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 KM za svaki takav propust.

Član 90.

(1) OOPP koja ne prenese sredstva za plaćanje porezne obaveze, u skladu sa članom 39. ovog zakona u roku propisanom tim članom, bit će kažnjena novčanom kaznom u iznosu od 25.000,00 KM.

(2) OOPP koja ne prenese sredstva za plaćanje porezne obaveze, u skladu sa članom 39. ovog zakona u roku od pet (5) radnih dana od prijema naloga za prijenos sredstava, bit će kažnjena novčanom kaznom u iznosu od 2% od sredstava koja nisu prenesena za

svaki dan za koji ta sredstva nisu prenesena nakon petog radnog dana ili minimalnom kaznom u iznosu od 50.000,00 KM.

(3) Ako OOPP ne prenese sredstva za plaćanje porezne obaveze, u skladu sa članom 39. ovog zakona, u roku propisanom tim članom više od tri (3) puta u toku kalendarske godine, onda će se, pored kazni iz prethodnih stavova, porezni organi obratiti Federalnoj Agenciji za bankarstvo ili drugom ovlaštenom organu za povlačenje dozvole za obavljanje platnog prometa OOPP-a.

Član 91.

OOPP koja prenese sredstva sa računa lica i time ne izvrši rješenje Porezne uprave o obustavi transakcija preko računa tog lica u skladu sa članom 51. ovog zakona, bit će kažnjena novčanom kaznom u iznosu jednakom iznosu prenesenih sredstava, ali ne više od iznosa porezne obaveze tog lica.

Član 92.

OOPP koja ne prenese sredstva sa računa poreznog obveznika i time ne izvrši rješenje Porezne uprave o naplati porezne obaveze lica iz novčanih sredstava tog lica u skladu sa članom 52. ovog zakona, bit će kažnjena novčanom kaznom u iznosu jednakom iznosu sredstava tog lica koja nisu prenesena, ali ne više od iznosa porezne obaveze tog lica.

AMANDMAN NA PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POREZNOJ UPRAVI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

AMANDMAN I

Iza člana 2. Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine, dodaje se novi član 3. koji glasi:

Član 3.

Iza člana 75. dodaje se novi član 75a koji glasi:

(1) Apsolutna zastarjelost prava na razrez i naplatu poreza, kamata, troškova prinudne naplate i novčanih kazni nastupa u svakom slučaju po isteku 10 godina nakon što je porezna prijava podnesena, ili nakon isteka zakonskog roka za podnošenje porezne prijave, računajući od dana koji je kasnije nastupio.

(2) Ukoliko je neplaćanje poreza posljedica počinjenog krivičnog djela, zastara u slučajevima iz stava 1. nastupa u svakom slučaju po isteku 10 godina od dana pravosnažnosti presude.

Obrazloženje

Prije svega napominjemo da je naš amandman, a koji se odnosi na propisivanje instituta apsolutne zastare, podržan na tematskoj sjednici Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, koja je održana 10.04.2019. godine. Zaključeno je da zakone treba da pripreme Federalna vlada i resorna ministarstva te da ih upute u parlamentarnu proceduru. Obzirom da je Predstavnički dom Parlamenta FBiH već prihvatio naš prijedlog, a da ga Vlada FBiH nije obuhvatila ovim izmjenama i dopunama, smatramo da je sasvim opravdano da Predstavnički dom Parlamenta FBiH usvoji naš amandman.

U Zakonu o poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine nije propisan apsolutni rok zastare za razrez i naplatu poreza. To ujedno znači da porez ne zastarijeva i da porezna tijela mogu postupati uvijek i po vlastitoj volji. Razlozi za uvođenje instituta apsolutne zastare su:

PРАВNA SIGURNOST

Svrha instituta zastare je da doprinese ostvarenju pravne sigurnosti i sprečavanju stanja trajne pravne zaštite. Pravni poredak i pravna sigurnost ne trpe postojanje trajnog stanja u kojem se

prava ne ostvaruju i obaveze ne izvršavaju i zbog toga se i vrijeme pravne zaštite mora ograničiti zakonom.

Ukoliko država nije prepoznala interes i naplatila poreze u razumnom roku od njihovog nastanka, zastara se nameće kao neka vrsta kazne zbog nebrige. S razlogom postavljamo pitanje koji je interes države da naplaćuje poreze nakon 20 godina i više od njihovog nastanka i zašto to nije učinila ranije? Kakva je efikasnost poreznih organa kada poreze naplaćuju nakon toliko godina? Porezna uprava se ponaša veoma neodgovorno prema naplati poreza.

Predlaganjem uvođenja instituta apsolutne zastare ne želi se omogućiti neplaćanje poreznih obaveza, čak štaviše želi se doprinijeti efikasnosti rada poreznih organa i učinkovitijoj naplati poreza.

Ukoliko se uvede institut zastare, uvest će se i odgovornost nadležnih organa, jer će biti svjesni da će morati preuzeti odgovornost zbog propusta koji je učinjen i nenaplate poreza koji će nakon 10 godina zastarjeti i više se neće moći naplatiti.

Ukoliko se ne uvede institut apsolutne zastare za par godina porezni organi biće zagušeni ogromnim brojem starih predmeta, tako da će se dovesti u pitanje njihova efikasnost u rješavanju budućih poreznih prijava.

HARMONIZACIJA ZAKONODAVSTVA FBiH SA ZAKONODAVSTVOM REPUBLIKE SRPSKE

Propisivanjem apsolutnog roka zastare u Zakonu o poreznoj upravi FBiH izvršit će se harmonizacija propisa sa propisom u Republici Srpskoj.

Zakon o poreskom postupku Republike Srpske propisuje apsolutni rok zastare. Prema Zakonu, pravo Poreske uprave na naplatu poreskih obaveza u svakom slučaju zastarijeva istekom roka od **šest godina** od dana dospelosti za plaćanje prijavljene poreske obaveze ili izvršnosti rješenja za plaćanje.

RAVNOPRAVAN TRETMAN POREZNIH OBVEZNIKA NA PODRUČJU BiH

Postojanje apsolutnog roka zastare u Republici Srpskoj, a nepostojanje apsolutnog roka zastare u FBiH dovodi u neravnopravan položaj poreske obveznike na području dva entiteta. Na ovaj način se diskriminiraju lica na području jednog entiteta, a Ustav BiH, u članu II.4. propisuje zabranu diskriminacije po bilo kojem osnovu.

INSTITUT APSOLUTNE ZASTARE POSTOJI U SVIM ZEMLJAMA U OKRUŽENJU I EVROPI

Tako naprimjer, prema *Zakonu o poreskom postupku i poreskoj administraciji Republike Srbije* apsolutni rok zastare je **10 godina**.

Prema *Zakonu o poreskoj administraciji Crne Gore* apsolutni rok zastare je **10 godina**.

Prema *Zakonu o poreznom postupku Slovenije* apsolutni rok zastare je **10 godina**.

Prema *Općem poreznom Zakonu Republike Hrvatske*, pravo poreznog tijela na naplatu poreza zastarijeva za **šest godina**.

UJEDNAČAVANJE SA DRUGIM PROPISIMA U BiH KOJI PROPISUJU APSOLUTNI ROK ZASTARE

Apsolutni rok zastare predviđen je za indirektno poreze, pa čak i u prijedlogu novih zakona o doprinosima i porezu na dohodak koji su trenutno u parlamentarnoj proceduri. S razlogom se pitamo zašto nije predviđen za druge vrste javnih prihoda.

U **Zakonu o postupku indirektnog oporezivanja** ("Sl. glasnik BiH", br. 89/2005 i 100/2013), kada je u pitanju plaćanje indirektnih poreza i rokovi zastare za naplatu indirektnih poreza u Bosni i Hercegovini, propisan je relativni i apsolutni rok zastare. Relativni rok zastare je pet, a apsolutni rok zastare 10 godina.

U Prijedlogu zakona o doprinosima članom 44. propisano je da apsolutni rok zastare prava na obračun obaveze doprinosa i kamata te prava na pokretanje postupka naplate doprinosa i kamata nastupa za deset godina, računajući od dana kada je zastara počela prvi put teći.

U Prijedlogu zakona o porezu na dohodak članom 72. pravo na utvrđivanje, naplatu, povrat, porezni kredit, kao i izmirenje dospjelih obaveza putem preknjižavanja, uvijek zastarijeva u roku od deset godina od isteka godine u kojoj se trebalo utvrditi ili naplatiti, odnosno u kojoj je izvršena pretplata.

Član 2. Zakona o poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine propisuje da ukoliko je oblast koja je propisana ovim zakonom drugačije uređena drugim zakonima u Federaciji, tada će odredbe ovog zakona imati prioritet nad drugim odredbama u navedenim oblastima.

Shodno navedenom, želimo ukazati na neophodnost izmjene Zakona o poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine na način da se propiše apsolutni rok zastare, kako se ne bi desilo da stupanjem na snagu pomenuta dva zakona dođe do nejasnoća u primjeni zakonskih odredbi.

Članovi 3. i 4. u Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine postaju članovi 4. i 5.